

AAN Openbaar Ministerie Functioneel Parket
IJdok 163
1013MM Amsterdam

TER ATTENTIE VAN Mr. A.R.E.Schram
Hoofdofficier van Justitie

VAN W.B.Verwoerd
Zwenkgras 31
6581RK Malden
tel 06 10135996
mail w.verwoerd@telfort.nl

DATUM 29 oktober 2019

BETREFT Overtreding Pensioenwet
Aangifte van het plegen van valsheid in geschrifte door de pensioenfondsen in Nederland

Geachte heer Schram,

Ik wil graag uw aandacht vragen voor het volgende:

INLEIDING

De pensioenfondsen in Nederland overtreden de Pensioenwet. Ze houden zich niet aan de eis in de wet om de marktwaarde van de technische voorzieningen (het bedrag dat ze nu opzij moeten zetten om later de toegekende pensioenaanspraken te kunnen betalen) te berekenen.

De fondsen overtreden de wet omdat ze zich gedwongen voelen om de rekenregels die De Nederlandsche Bank ze oplegt uit te voeren.

De gevolgen van deze wetsovertreding zijn buitengewoon ernstig. Pensioenen zijn sinds 2009 niet meer aangepast aan de stijging van de kosten van levensonderhoud of zelfs verlaagd. De gemiddelde schade voor een gepensioneerde is inmiddels opgelopen tot ruim €8000. Voor alle gepensioneerden samen is dat ongeveer 30 miljard Euro. En ook alle werknemers die pensioen opbouwen komen per jaar inmiddels 15% tot 25% pensioen tekort. Daarom wil ik aangifte doen van het plegen van valsheid in geschrifte door de pensioenfondsen in Nederland. Hieronder licht ik dit nader toe.

In de Pensioenwet staat:

Artikel 126. Vaststelling technische voorzieningen

1. Een pensioenfonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.
2. De berekening wordt uitgevoerd met inachtneming van de volgende beginselen:
 - a. **de technische voorzieningen worden berekend op basis van marktwaardering;**
 - b. de voor de berekening van de technische voorzieningen gebruikte grondslagen inzake overlijden of arbeidsongeschiktheid en levensverwachting worden gebaseerd op prudente beginselen; en
 - c. de methode en de grondslag van de berekening van de technische voorzieningen blijven van boekjaar tot boekjaar ongewijzigd, tenzij wijzigingen daarin gerechtvaardigd zijn als gevolg van een verandering van de juridische, demografische of economische omstandigheden die aan de hypothesen ten grondslag liggen.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze van berekening van het minimum bedrag van de technische voorzieningen, de daarbij in acht te nemen voorzichtigheidsmarges en kunnen regels worden gesteld over de frequentie waarmee de technische voorzieningen worden berekend.

Een pensioenfonds kent alle toegekende pensioenaanspraken. Die reeds toegekende pensioenaanspraken moeten in de toekomst uitbetaald worden. Sommige aanspraken moeten volgende maand al uitbetaald worden. Andere pas over 70 jaar.

Pensioenfondsen berekenen welk bedrag nu opzij gezet moet worden om de toegekende pensioenaanspraken te kunnen betalen. Dat bedrag wordt de technische voorziening genoemd.

De pensioenwet schrijft dus dwingend voor dat pensioenfondsen hun technische voorzieningen tegen marktwaarde moeten waarderen.

Maar dat doen de pensioenfondsen niet. De technische voorzieningen worden NIET tegen marktwaarde gewaardeerd.

Voor de berekening van de technische voorzieningen wordt de rentetermijnstructuur aangehouden die door De Nederlandsche Bank (DNB) wordt voorgeschreven. En deze rentetermijnstructuur is gekoppeld aan de rente op de kapitaalmarkt. De rentetermijnstructuur is dus afgeleid van de marktrente. En de technische voorzieningen worden dus berekend op basis van de marktRENTE. En dat levert niet de marktWAARDE van de technische voorzieningen op zoals in de Pensioenwet is voorgeschreven.

Uit lid 3 van artikel 126 van de Pensioenwet en uit het financieel toetsingskader (FTK) volgt dat DNB aan de

	<p>pensioenfondsen een rentetermijnstructuur mag voorschrijven waarmee de hoogte van de technische voorzieningen berekend moet worden. Maar dat ontslaat de pensioenfondsen niet van de verplichting om te voldoen aan lid 2a van artikel 126 van de Pensioenwet. DNB staat niet boven de wet.</p>
MARKTWAARDE	<p>Maar wat is de marktwaarde van de technische voorzieningen? Technische voorzieningen worden niet dagelijks verhandeld.</p> <p>Stel je daarom eens voor dat een pensioenfonds al zijn verplichtingen bij een ander pensioenfonds onder wil brengen. Dat nieuwe pensioenfonds wil de uitbetaling van de reeds toegekende pensioenaanspraken wel overnemen maar dan wil het daarvoor wel een som geld ontvangen. Een eenmalige premie dus. Maar hoe hoog moet die premie dan zijn? Pensioenfondsen berekenen de hoogte van de premie op basis van een prudent verwacht rendement. Dat is nu bij PME – het pensioenfonds van de Metalektro – bijvoorbeeld 2,5%. Als je daarmee rekent krijg je de marktwaarde van de technische voorzieningen. En dat is in de pensioenwet voorgeschreven.</p>
MARKTRENT EN MARKTWAARDE	<p>Spullen die op een markt verkocht worden hebben een marktwaarde. Die marktwaarde wordt bepaald door vraag en aanbod.</p> <p>De MARKTwaarde wordt niet bepaald door de MARKTmeester.</p> <p>De MARKTwaarde wordt ook niet bepaald door de MARKTKraam waarin de spullen te koop liggen.</p> <p>De MARKTwaarde wordt niet bepaald door de MARKTplein waar de markt gehouden wordt.</p> <p>De MARKTwaarde wordt zeker niet bepaald door de MARKTrente.</p> <p>Dat geldt voor een doosje aardbeien. Dat geldt voor een tweedehands auto. Dat geldt voor onroerend goed zoals een vakantiehuisje of een kantoorpand. En dat geldt ook voor waardepapieren zoals aandelen.</p> <p>Een uitzondering hierop zijn obligaties (leningen aan overheden of bedrijven). Bij het verhandelen van obligaties wordt de marktwaarde wel bepaald door de marktrente. Want de marktrente is niets meer of minder dan de prijs van geld (hoeveel kost het om geld te lenen of wat mag je rekenen voor het uitlenen van geld).</p>
MARKTRENT LEIDT NIET TOT MARKTWAARDE GEZOND VERSTAND	<p>Mensen die denken dat het gebruik van de marktrente bij de berekening van de technische voorzieningen automatisch leidt tot de marktwaarde van die technische voorzieningen hebben zich laten misleiden door een soort "taalkundig gezichtsbedrog".</p> <p>Het gezonde verstand zegt dat toepassing van de marktrente niet tot de marktwaarde leidt. Dat kunnen we als volgt inzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als de marktrente toegepast wordt als discontovoet om de contante waarde van de reeds toegekende pensioenaanspraken te berekenen dan verandert deze contante waarde (dat is dus de technische voorziening) als de marktrente verandert. • Maar het totaal van de toegekende pensioenaanspraken verandert niet als de marktrente verandert. • En de termijn waarop die toegekende pensioenaanspraken betaald moeten worden verandert ook niet. • En het gemiddelde historische rendement dat de pensioenfondsen gerealiseerd hebben verandert ook niet als

- de marktrente verandert.
- Verder veranderen de kosten die de pensioenfondsen betalen uit het resultaat op de beleggingen niet als de marktrente verandert (deze kosten zijn kosten voor uitvoering van de pensioenregeling – kosten voor beheer van het pensioenkapitaal – kosten voor uitkering van pensioenen die betaald moeten worden omdat we met zijn allen gemiddeld wat ouder worden dan waarop gerekend was toen we de premie betaalden – kosten voor het indexeren van pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen).
 - Dus verandert de gemiddelde jaarlijkse aangroei van het pensioenkapitaal (rendement verminderd met kosten) niet als de marktrente verandert.
- De marktwaarde van de technische voorzieningen wordt bepaald door het totaal van de toegekende pensioenaanspraken, de termijn waarop die aanspraken betaald moeten worden en de gemiddelde jaarlijkse aangroei van het pensioenkapitaal. En die drie factoren zijn onafhankelijk van de marktrente. Daarmee kunnen we inzien dat de marktwaarde van de technische voorzieningen niet berekend kan worden door de marktrente als discontovoet toe te passen. En dat doen de pensioenfondsen wel. En daarmee overtreden ze de Pensioenwet.

**MARKTRENTE LEIDT NIET TOT
MARKTWAARDE**

Je moet als bestuurder stevig in je schoenen staan om het gezonde verstand te volgen. Het is veel veiliger om je achter deskundigen te verschuilen.

DE “DESKUNDIGEN”

Een aantal van die “deskundigen” vergelijkt het pensioenstelsel met de markt voor termijncontracten of futures. Zo'n termijncontract koop je door er nu voor te betalen waarbij de tegenpartij de verplichting op zich neemt om op een overeengekomen toekomstig tijdstip te zullen leveren. En termijncontracten worden verhandeld. De waarde wordt dan bepaald door met een risicovrije rente te rekenen: de rente op de kapitaalmarkt. Dat lijkt wel op pensioenen: als deelnemer betaal je nu premie en het pensioenfonds belooft om later een pensioenuitkering uit te betalen. Daarom vinden die “deskundigen” dat de waarde van de technische voorzieningen ook bepaald moet worden door met een risicovrije rente te rekenen: de rente op de kapitaalmarkt.

Maar er zijn een paar belangrijke verschillen tussen termijncontracten en pensioenen:

- Termijncontracten worden dagelijks verhandeld maar pensioenaanspraken worden niet verhandeld
- Bij termijncontracten is sprake van een vaste levering terwijl pensioenaanspraken aangepast worden aan de stijging van de kosten van levensonderhoud (in normale tijden en met gebruik van redelijke rekenregels).
- Het belangrijkste verschil is dat het bij termijncontracten gaat om een contract. De omvang van de levering is contractueel vastgelegd. Er is sprake van een juridisch afdwingbare leververplichting. Maar een pensioenaanspraak is geen verplichting. Een pensioenaanspraak is een toezegging onder voorwaarden. Pensioenfondsen kunnen de toegezegde aanspraken verlagen als de financiële situatie van het fonds daar aanleiding toe geeft. Dat is vastgelegd in de statuten of reglementen van de fondsen en in het FTK.

Hieruit valt af te leiden dat het model van de markt voor termijncontracten niet van toepassing is op het

pensioenstelsel. En dat je vraagtekens moet zetten bij de mening van "deskundigen" die zeggen dat je de waarde van de technische voorzieningen moet bepalen door de marktrente als discontovoet toe te passen.

**MARKTRENTLEIDT NIET TOT
MARKTWAARDE**

EUROPESE RICHTLIJN

Je moet als bestuurder stevig in je schoenen staan om het gezonde verstand te volgen. Het is veel veiliger om je achter richtlijnen of voorschriften te verschuilen. En dat doen de pensioenfondsbestuurders dan ook. Ze verschuilen zich achter de door DNB voorgeschreven rekenregels. Maar daarbij zijn zij een ander voorschrift uit het oog verloren. In de Europese richtlijn IORP 2 is het volgende te vinden:

TITEL II

KWANTITATIEVE VEREISTEN

Artikel 13

Technische voorzieningen

- 1.
- 2.
- 3.

4. De berekening van de technische voorzieningen wordt uitgevoerd en gewaarmerkt door een actuaaris of door een andere deskundige op dat gebied, waaronder een accountant, wanneer het nationale recht dit toelaat, op grond van door de bevoegde autoriteiten van de lidstaat van herkomst erkende actuariële methoden en met inachtneming van de volgende beginselen:

a) het minimumbedrag van de technische voorzieningen wordt berekend aan de hand van een voldoende prudente actuariële waardering, rekening houdend met alle verplichtingen inzake uitkeringen en inzake bijdragen, overeenkomstig de door de IBPV uitgevoerde pensioenregeling. Het moet voldoende zijn om te waarborgen dat de uitbetaling van reeds verschuldigde pensioenen en uitkeringen aan de pensioengerechtigden kan worden voortgezet, en om de verplichtingen te weerspiegelen die voortvloeien uit de opgebouwde pensioenrechten van de deelnemers. De economische en actuariële hypothesen die voor de waardering van de passiva zijn gehanteerd, moeten eveneens op prudente wijze worden bepaald, waarbij een redelijke marge voor negatieve afwijkingen in acht moet worden genomen, indien van toepassing;

b) de toegepaste maximale rentepercentages moeten op prudente wijze worden bepaald, volgens alle toepasselijke voorschriften van de lidstaat van herkomst. Bij de bepaling van die prudente rentepercentages wordt rekening gehouden met:

i) **het rendement van de overeenkomstige activa die door de IBPV worden beheerd en met de verwachte beleggingsopbrengsten;**

ii) de markttrendementen van kwalitatief hoogwaardige obligaties, staatsobligaties, obligaties van het Europees Stabiliteitsmechanisme, obligaties van de Europese Investeringsbank (EIB) of obligaties van de Europese faciliteit voor financiële stabiliteit, of

- iii) een combinatie van i) en ii);
 - c) de voor de berekening van de technische voorzieningen gebruikte biometrische tabellen worden gebaseerd op prudente beginselen, rekening houdend met de hoofdkenmerken van de deelnemersgroep en de pensioenregelingen, in het bijzonder de verwachte veranderingen in de relevante risico's;
 - d) de methode en de grondslag voor de berekening van de technische voorzieningen blijft in het algemeen van boekjaar tot boekjaar ongewijzigd. Wijzigingen kunnen evenwel gerechtvaardigd zijn als gevolg van een verandering van de juridische, demografische of economische omstandigheden die aan de hypothesen ten grondslag liggen.
- 5.

De Europese richtlijn schrijft dus voor dat bij de berekening van de technische voorzieningen rekening gehouden moet worden met de verwachte beleggingsopbrengsten van de beheerde activa en dus niet uitgegaan moet worden van een risicovrije rente.

PENSIOENFONDSEN

Hoe interpreteren de pensioenfondsen artikel 126 van de Pensioenwet?

Van een aantal fondsen is bekend dat zij artikel 126 "achterstevoren" lezen. Ze beginnen te lezen bij lid 3. Ze wachten op de rekenregels die ze aangereikt krijgen. En ze gaan er vanuit dat ze met die aangereikte rekenregels automatisch aan lid 2a voldoen. Ze verschuilen zich dus achter lid 3. Ze verschuilen zich achter het FTK. Ze verschuilen zich achter DNB. Ze gaan er van uit dat lid 3 van artikel 126 van de Pensioenwet, het daaraan gekoppelde FTK en de op grond van het FTK door DNB voorgeschreven rekenregels met terugwerkende kracht lid 2a van artikel 126 van de Pensioenwet ontkrachten en buiten werking stellen. De pensioenfondsen weigeren om in te zien dat ze zelf verantwoordelijk zijn om aan de eis uit lid 2 te voldoen.

Daarna wringen deze fondsen zich in allerlei bochten om aan te tonen dat je met de marktrente als discountvoet de marktwaarde van de technische voorzieningen berekent:

- o Zo stellen ze dat de accountant niet gemeld heeft dat ze zich niet aan de Pensioenwet houden (waarschijnlijk heeft de accountant alleen maar naar de cijfers gekeken, de accountant van PME verklaart wel over het vermogen en het resultaat maar niet over de technische voorziening)
- o Ze zeggen dat de toezichthouder niet gemeld heeft dat ze zich niet aan de Pensioenwet houden (dat ligt voor de hand want DNB is niet alleen toezichthouder maar DNB schrijft ook de rekenregels voor)
- o Ze melden dat bij waardeoverdracht van pensioenaanspraken ook met de marktrente gerekend wordt (ligt ook voor de hand want de rekenregels bij waardeoverdracht worden ook door DNB voorgeschreven).
- o Ze stellen dat bij obligaties de marktrente gehanteerd moet worden omdat het om een "set van kasstromen" gaat. En omdat het bij pensioenen ook om een "set van kasstromen" gaat moet daar dan ook de marktrente

gehanteerd worden volgens de pensioenfondsen (op deze manier kun je bewijzen dat een banaan kan vliegen: alle bananen zijn geel – als iets geel is moet het wel een banaan zijn – kanariepietjes groeien in een boom en bananen kunnen vliegen).

Het lijkt mij dat je artikel 126 van de Pensioenwet gewoon van voor naar achter moet lezen.

In lid 2 staat een **eis**: De pensioenfondsen MOETEN de marktwaarde van de technische voorzieningen berekenen.

In lid 3 staat een *aankondiging*: De pensioenfondsen krijgen rekenregels aangereikt.

Het bestaat toch niet dat een *aankondiging* in een lid van een wetsartikel een **eis** uit een voorafgaand lid van dat artikel ontkracht of buiten werking stelt?

Een Algemene Maatregel van Bestuur zoals het FTK is toch bedoeld om de wet nader uit te werken? Het FTK kan de eisen uit de Pensioenwet toch niet ontkrachten of buiten werking stellen?

DNB is bevoegd om de in lid 3 aangekondigde rekenregels op te stellen. Maar de eis uit lid 2 werpt zijn schaduw vooruit. Deze eis legt wel een voorwaarde aan die rekenregels op. DNB moet die rekenregels zodanig kiezen dat de pensioenfondsen in staat zijn om daarmee te voldoen aan de eis uit lid 2. Pensioenfondsen moeten met de rekenregels die DNB voorschrijft de marktwaarde van de technische voorzieningen kunnen berekenen.

GEVOLGEN

De gevolgen van deze wetsovertreding zijn bijzonder ernstig.

De pensioenfondsen hebben de verkeerde waarde van de technische voorzieningen berekend en in hun rapportages vermeld.

En daarmee hebben ze een verkeerde waarde voor de dekkingsgraad berekend (dekkingsgraad is het quotiënt van de waarde van de bezittingen en de waarde van de technische voorzieningen).

Op basis daarvan hebben ze verkeerd beleid gevoerd.

Pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen zijn sinds 2009 niet meer aangepast aan de stijging van de kosten van levensonderhoud. Een groot aantal fondsen heeft de aanspraken en de uitkeringen zelfs verlaagd. Nieuwe kortingen hangen in de lucht.

Als je bij een "goed" fonds zit zijn je aanspraken of is je uitkering "alleen maar" bevroren en kom je inmiddels 2 maanden pensioen per jaar te kort.

Als je bij een "slecht" fonds zit zijn je aanspraken of is je uitkering niet alleen bevroren maar bovendien ook nog eens verlaagd. Dan kom je inmiddels 3 maanden pensioen per jaar te kort.

Het resultaat van de overtreding van de Pensioenwet door de pensioenfondsen is dat er straks - nadat alle toegekende pensioenaanspraken uitbetaald zijn - 500 miljard Euro in de pensioenkassen achter blijft. Als de pensioenfondsen wel aan de eis uit de Pensioenwet zouden hebben voldaan dan zou dit geld aan deelnemers en gepensioneerden ten goede zijn gekomen.

STRAFBAAR FEIT	<p>Pensioenfondsen overtreden lid 2a van artikel 126 van de Pensioenwet. In de balans, de jaarrekening en het jaarverslag van pensioenfondsen is een bedrag voor de technische voorzieningen opgenomen dat niet aan de eisen uit de wet voldoet. Op grond van deze valse rapportage voeren de fondsen hun beleid van niet indexeren en verlagen van pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen.</p> <p>Maar welk strafbaar feit plegen de pensioenfondsen daarmee?</p> <p>Is er sprake van bedrog? Of van oplichting? Of van fraude? Of van misleiding? Dat lijkt niet het geval te zijn want de pensioenfondsen en/of de bestuurders van de pensioenfondsen worden er zelf niet beter van. Ze hebben er geen voordeel van.</p> <p>Het lijkt mij dat de pensioenfondsen zich schuldig maken aan het plegen van valsheid in geschrifte. Het motief is angst van de pensioenfondsbestuurders voor het verlies van hun baan. Ze overtreden de Pensioenwet en ze voeren de voorschriften van DNB uit omdat ze zich geïntimideerd voelen door de toezichthouder. DNB is immers niet alleen maar de instantie die de rekenregels voorschrijft maar DNB is tegelijkertijd de toezichthouder die bestuurders van pensioenfondsen beoordeelt op hun geschiktheid.</p>
TUNNELVISIE	<p>Het lijkt wel of er sprake is van groepsdenken of tunnelvisie in pensioenland. Bestuurders, "deskundigen", journalisten en politici papagaaien elkaar na dat het pensioenstelsel onhoudbaar is. Maar het stelsel is helemaal niet onhoudbaar. Het is onhoudbaar gemaakt. Door rekenregels toe te passen die niet aan de wet voldoen.</p> <p>Is er dan niemand die deze door de pensioensekte zelf geblazen zeepbel door kan prikken?</p> <p>Wie is er nuchter en onafhankelijk genoeg om het handelen van de pensioenfondsen gewoon aan de nu geldende wet te toetsen? Mijn hoop is en mijn verwachting is dat u dat bent.</p>
AANGIFTE	<p>Gebaseerd op het bovenstaande doe ik aangifte van het plegen van valsheid in geschrifte door de pensioenfondsen in Nederland.</p>
VERZOEK	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wilt u mij een bevestiging sturen van de ontvangst van deze aangifte? 2. Wilt u mij laten weten wanneer u op de inhoud van deze aangifte zult reageren? 3. Wilt u een strafrechtelijk onderzoek instellen naar het handelen van de pensioenfondsen met betrekking tot lid 2a van artikel 126 van de Pensioenwet?
HOOFDPUNTEN	<p>De hoofdpunten van zo'n strafrechtelijk onderzoek zouden mijns inziens moeten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levert toepassing van een rentetermijnstructuur die gebaseerd is op de marktrente de marktwaarde van de technische voorzieningen op? Het gezonde verstand zegt dat dat niet zo is. "Deskundigen" zeggen dat dat wel zo is maar ze gebruiken daarvoor een model dat niet van toepassing is op het pensioenstelsel. En de Europese richtlijn zegt dat dat niet zo is. • Kan lid 3 van artikel 126 van de Pensioenwet lid 2 van hetzelfde artikel in diezelfde wet ontkrachten of buiten werking stellen?

- Kan de Algemene Maatregel van Bestuur die aan de Pensioenwet gekoppeld is lid 2 van artikel 126 van de Pensioenwet ontkrachten of buiten werking stellen?
- Kunnen de rekenregels die De Nederlandsche Bank voorschrijft op grond van de Algemene Maatregel van Bestuur die aan de Pensioenwet gekoppeld is lid 2 van artikel 126 van de Pensioenwet ontkrachten of buiten werking stellen?
- Wilt u nagaan welk strafbaar feit de pensioenfondsen plegen door lid 2a van artikel 126 van de Pensioenwet te overtreden?

TOT SLOT

Dit is een dwarse brief van een dwarse denker. Helaas is het een lange brief geworden. Maar ik vond dat ik al het bovenstaande aan u moest melden om duidelijk te maken waarom ik u verzoek om een strafrechtelijk onderzoek in te stellen.

Ik kan me goed voorstellen dat wat voor mij al wel duidelijk is voor u niet of nog niet duidelijk is. Daarom ben ik bereid om naar u toe te komen om mijn gedachtegang nader toe te lichten en met u te bespreken.

Hoogachtend,

W.B. Verwoerd